

ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก บนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย¹

ณัฐรา ปริกขานนท์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมายและหลักการที่เกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น โดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ประเทศไทยจึงควรมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตให้ชัดเจน และเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน-ถึงแม้ว่าประเทศ

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยพบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ที่ใช้บังคับในปัจจุบันนั้นยังไม่เหมาะสม ไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปี ค.ศ. 1989 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 แล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้บังคับกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต และยังพบว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มีปัญหากับการให้ความคุ้มครองข้อมูลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต ดังนี้

ปัญหาประการที่หนึ่ง คือ ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุในการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 บัญญัติเกี่ยวกับการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กไว้ในมาตรา 20 ไว้ว่า “ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิลา ภักดีคง และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์จรุงเกียรติ

²นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา

ตามมาตรา 27 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอม โดยลำพังได้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย

(2) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจ กระทำการแทนผู้เยาว์

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนที่ไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนที่เสมือนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยอนุโลม”

จากบทบัญญัติ มาตรา 20 (1) จะเห็นได้ว่า ในการเก็บรวบรวม ใช้ ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ต้องขอความยินยอมของเด็กบนอินเทอร์เน็ตจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ ซึ่งการกำหนดเกณฑ์อายุในลักษณะนี้เป็นการที่กฎหมายกำหนดอายุโดยเคร่งครัด ซึ่งทำให้เด็กไม่สามารถมีพัฒนาการได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตไม่ได้เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงเท่านั้น เพราะสามารถหาความรู้และรับฟังการบรรยายจากติวเตอร์ของสถาบันกวดวิชาต่างๆ ที่ทำการบรรยายผ่านทางเว็บไซต์ หรือ live ผ่าน facebook ได้ การกำหนดกฎเกณฑ์อายุเคร่งครัดอาจเป็นการละเมิดสิทธิเด็กด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปี ค.ศ. 1989

ปัญหาประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต

ในส่วนของหลักเกณฑ์การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต กฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีกำหนดไว้อย่างชัดเจนดังเช่นกฎหมายในประเทศ ที่มีการกำหนดไว้ชัดเจนว่าผู้ให้บริการเว็บไซต์สามารถจัดเก็บข้อมูลข้อมูลส่วนบุคคลเด็กได้เท่าไร เพียงใด

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่บุคคลภายนอกเป็นผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่าบทบัญญัติในมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่บุคคลภายนอกผู้ซึ่งไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูล

ส่วนบุคคลเป็นผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากบทกำหนดโทษในมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นบทกำหนดความรับผิดทางแพ่ง แต่ในบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น ซึ่งในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้ให้คำนิยามของคำว่า“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และ“ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามคำสั่งหรือในนามของ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าว ไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจากคำนิยามของคำว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และคำว่า ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ที่ปรากฏในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 นั้น แสดงให้เห็นว่าบทกำหนดความรับผิดทางแพ่งในมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 .นั้น ไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่บุคคลภายนอกผู้ซึ่งไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต ดังนั้นหากบุคคลภายนอกเป็นผู้ทำละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก ก็ไม่สามารถนำมาตรา 77 มาใช้กับกรณีที่บุคคลภายนอกเป็นผู้ทำละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ตได้

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กบนอินเทอร์เน็ต ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ศึกษาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 22 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็น “ (1) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอม โดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์

(2) ห้ามเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบสามปีในทุกกรณี”

ประการต่อมาผู้ศึกษาเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคแรกของมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็น “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และให้หมายความบุคคลภายนอก ซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้น จะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่า ...” ส่วนบทบัญญัติใน (1) (2) และวรรคสองของมาตราดังกล่าวนั้นให้คงไว้ดังเดิม

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กุลพล พลวัน. พัฒนาการแห่งสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์วิญญูชน.2538.

จิตติ ดิงศักทีย. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 1. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์จรัส. 2546.

ดร.เสริม วินิจกุล. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้.

กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง. 2483.

บรรศักดิ์ อวรรณโณ. กฎหมายมหาชน: วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของ

กฎหมายมหาชนในยุคนั้นๆ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

บุญช่วย. หลักกฎหมายประทุษร้ายส่วนแพ่ง, ร.ศ.129.

ประจักษ์ พุทธสมบัติ. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิดและการ

งานนอกสั่ง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศรีสมบัติการพิมพ์. 2538.

เพ็ง เพ็งนิต. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด

และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เนติบัณฑิตยสภา. 2556.

ไพจิตร บุญยพันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด

และหลักกฎหมายลักษณะละเมิดเรื่องข้อสันนิษฐานความผิดทางกฎหมาย.

กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์นิติบรรณการ .2548.

โกคิน พลกุล. ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องจากรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพมหานคร:

สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2521.

วารี นาสกุล. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิดจัดการงานนอกสั่ง

และลามิควรรได้. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยาม พับลิชชิ่ง. 2557.

วิชา มหาคุณ. หลักกฎหมายละเมิดศึกษาจากคำพิพากษาฎีกา . กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์. 2523.

ศักดิ์ สนองชาติ. คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์. 2525.

ศักดิ์ สนองชาติ. คำอธิบายโดยย่อ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และความรับผิด

ทางละเมิด พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์นิติบรรณการ. 25457.

สราวุธ ปิตุชาศักดิ์. กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ .กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์นิติธรรม. 2555.

เสนีย์ ปราโมช. กฎหมายอังกฤษว่าด้วยลักษณะสัญญาและละเมิด. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์สุวรรณศรี. 2479.

เสรี นนทสูติ. หมวดองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญเรื่อง 3 คณะกรรมการ

สิทธิ มนุษยชน. สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า. 2540.

Thai Data Protection Guidelines 2.0 ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความ

ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิชย์. “กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ

สหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย”. วารสารนิติศาสตร์34,

(ธันวาคม 2547): 42.

วิทยานิพนธ์

กล่อม อิศรพันธุ์. "หลักทั่วไปว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิด". วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2497.

จิรารัตน์ วรวัฒน์ธารง. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.

จิรารัตน์ วรวัฒน์ธารง. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท

คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2548.

ไชยวัฒน์ เลียบสือตระกูล. การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญในกรณีดักฟัง

โทรศัพท์: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.

ไทรภพ วงศ์ไตรรัตน์. กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

จาก การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2544.

ธวัชรัตน์ ชุมพลชัย. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิเด็ก: ศึกษากรณี

เด็กขอยาน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.

พนิดา พูลสวัสดิ์. “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก

บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2556

สุพัตรา สถิตย์จันทรากุล. มาตรการทางอาญาในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูก
ล่อลวงทางเพศโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตหรือการสื่อสารทาง อิเล็กทรอนิกส์
เป็นเครื่องมือ, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทนิติศาสตร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

เอกสารอื่นๆ

clipteenee. [Online].Available URL: <http://clip.teenee.com/news/64582.html>.

2563 (มิถุนายน,10).

เดลินิวส์ [Online].Available URL: <https://www.dailynews.co.th>.

2563 (มิถุนายน,10).

Thai PBS NEWS [Online].Available URL: <https://www.thaipbs.or.th>.

2563 (มิถุนายน,10).

ผลงานวิจัยน่าสนใจสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของคนทั่วโลก. [Online].Available URL:

<http://blog.edozones.com/poonpreecha>. 2563 (มิถุนายน,10).

ความหมายของเว็บบอร์ด.[Online].Available URL:<http://www.thaigoodview.com/library/>

2563 (มิถุนายน,10).

มาณะ ชิตตะสัง. [Online].Available URL:<http://www.office.nu.ac.th/>

2563 (มิถุนายน,10).

มูลนิธิเด็ก, [Online].Available URL:http://www.ffc.or.th/ffc_scoop/2551/

2563 (มิถุนายน,10).

สมศักดิ์ ณ โมรา. สารสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก.

<http://www.pantown-society.com>. 2563 (มิถุนายน,10).

สังคมแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับไอที. [Online].Available

URL:<http://www.zonetip.com/forum/topic/43>. 2563 (มิถุนายน,10).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [Online].Available URL: <http://www.nso.go.th/>

2563 (มิถุนายน,10).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [Online].Available URL: <http://www.nso.go.th/>

2563 (มิถุนายน,10).

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

The children's Online Privacy Protection Act of 1998

Personal Information Protection Act